

Végszükség

A Wikipédiából, a szabad enciklopédiából

A végszükség büntetőjogi fogalom, büntethetőséget kizáró ok.

Fogalma

A végszükség olyan rendkívüli helyzetet takar, amikor az adott – egyébként jogellenes – cselekmény vagy nem veszélyes a társadalomra, hiszen alanya egy objektív vészhelyzet következményeinek elhárítása vagy enyhítése érdekében jár el, vagy pedig egy ilyen vészhelyzet korlátozza a beszámítási képességét. A jogalkotó ilyen esetekben kizárja, vagy bizonyos esetekben korlátlanul enyhíti a büntethetőséget.

Története

1884-ben a Mignonette nevű angol hajó viharba került az Atlanti-óceánon, és elsüllyedt. Négy matróz azonban életben maradt, és egy mentőcsónakban hanykolódott a tengeren. Az éhhalál küszöbén ketten megölték és megették eszméletlen negyedik társukat. Pár nappal ez után Rio de Janeiro közelében a Moctezuma nevű német hajó megmentette a túlélőket. Bíróság elé állították, és halálra ítélték mindkettőjüket. Az ügy azonban óriási visszhangot vert fel, és végül kegyelemben részesültek, és csak fél évet kellett fogházban letölteniük. Az eset kapcsán kerültek tudományos értékkel kidolgozásra a végszükségre vonatkozó szabályok.

Magyar szabályozás

A Büntető Törvénykönyv szerint:

30.§ (1) Nem büntethető, aki saját, illetőleg a mások személyét vagy javait közvetlen és másként el nem hárítható veszélyből menti vagy a közérdek védelmében így jár el, feltéve, hogy a veszély előidézése nem róható a terhére és a cselekménye kisebb sérelmet okoz, mint amelynek elhárítására törekedett.

(2) Nem büntethető az sem, aki azért okoz akkora vagy nagyobb sérelmet, mint amelynek elhárítására törekedett, mert ijedtségből vagy menthető felindulásból képtelen felismerni a sérelem nagyságát.

(3) A büntetés korlátlanul enyhíthető, ha az ijedtség vagy a menthető felindulás az elkövetőt korlátozza a sérelem nagyságának felismerésében.

(4) Nem állapítható meg végszükség annak javára, akinek a veszély vállalása a hivatásánál fogva kötelessége.